

STIENESTEKERS: GARNAALKRUIEN DOOR VROUWEN

Dorine Geersens

Dorine Geersens

Voorzitster Stienestekers

E-mail: Dorine.Geersens@koksijde.be

WIE WAREN DE OORSPRONKELIJKE STIENESTEKERS?

Stienestekers zijn vrouwelijke garnaalkruiers, die in de vorige eeuw met steeknetten garnalen gingen vangen terwijl hun echtgenoten naar IJsland waren. Gezien er in die tijd een gebrek was aan werkgelegenheid, moest men de zee *'benerstigen'*. Het eten voor de kinderen haalden de vrouwen uit de grote waterplas. Ze waren de kostwinners voor hun gezin terwijl hun mannen afwezig waren. Ze dienden enkel te rekenen op eigen wijskracht en vindingrijkheid. Ze waren hun eigen baas en over hun gezondheid, hadden ze niets dan lof. Door het gestadig kruien bleven ze zo gezond als een haring, hun lichaam was op hun 65 jaar nog zo zuiver als een garnaal.

De vrouwen maakten gebruik van een steeknet. Trok men naar of kwam men van de zee, dan werd de stok uit de schee genomen. Aan dit laatste bevond zich het net. Het houten plankje met een holte voor de stok is een steekbard, dit droegen de vrouwen op de borst, vastgemaakt met een touwtje rond de hals. Hierin plaatsten zij de top van de stok bij het voortduwen van het kruinet door het water. Om de 100 - 200 stappen, lichtte men het net, de inhoud van het net werd in een vismand die men aan de arm droeg uitgeschud. De vangst werd gedeeltelijk voor het huishouden aangewend. Maar was de opbrengst groot, dan nam men de trein tot Rozendaal of de tram tot Duinkerke, waar men de garnaal ging uitventen of naar de vismijn bracht. Onze voorgangers waren zakenvrouwen en echte *commerçanten*.

Fig. 1 Enkele Stienestekers poseren op het strand van Koksijde (© NAVIGO - Nationaal Visserijmuseum, Gemeente Koksijde).

Fig. 2 De moderne Stienestekers (Foto: Jose Vanhoutte).

Als kledij droegen zij een oude broek van hun echtgenoot. Onder deze broek brachten ze soms versleten dekens aan. Anderen trokken een drietal gedragen broeken van hun man over elkaar aan, sommigen een oliejekker. In barre wintertijd werd soms ook een zuidwester gedragen, waarrond een halsdoek gebonden werd, zodat enkel de ogen vrij bleven.

DE STIENESTEKERS NU

Het garnaalkruien door vrouwen werd sinds vorig jaar in ere hersteld door de vrouwen van de handelaarsbond van Oostduinkerke-bad. Hun netten werden deskundig nagemaakt in het visserijmuseum NAVIGO en nieuwe modellen werden aangekocht. Net als hun voorgangers zijn al deze vrouwen hard werkende kostwinners. Zelfs wanneer hun man thuis is, zijn zij uithuizig en trekken naarstig op garnalenjacht. Ze doen dit uit liefde voor deze mooie traditie en hebben een passie voor de zee. Oostduinkerke-bad blijft op deze manier verbonden met het garnaalvissen. De paardevissers zijn hun grote leermeesters, waar ze naar opkijken en waar ze maar al te graag mee optrekken.

De huidige garnaal vrouwen dragen hippe gele oliejekkers met daaronder stevige waders. Het mannenkostuum van weleer hebben ze niet meer nodig! Rond hun hals hangt ook een steekbard, '*totenmepper*' genoemd. Het plankje wordt niet enkel gebruikt om het uiteinde van stok in te steken, maar dient ook als onderzetter voor het glaasje cava van de après-pêche.